Dosarul Nr. 2a-1095/2023 jud. Mardari Alexandru
(2-22002226-02-2a-22032023)

D E C I Z I E

16 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău,

În componență:
Președintele ședinței, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie

Grefier: Jumiga Tamara

examinând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de Sandu Mihail, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sandu Mihail împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Executorul judecătoresc Bezede Vladimir, Administratorul procesului de insolvabilitate SA „Semințe-Agro" Gîărleanu Natalia, ÎI „Zaporojan Corina", cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului moral, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iulie 2022 prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor Secrieru Ion,-

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La 04 ianuarie 2022, Sandu Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, concretizată pe parcurs, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral cauzat ca urmare a încălcării acestui drept prin încasarea sumei de 150 000 lei și a prejudiciului material de 102 910, 99 lei.

2. În motivarea acțiunii s-a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012, sa dispus încasarea de la SA „Semințe-Agro" în beneficiul lui

Sandu Mihail a sumei de 92 910, 99 lei cu titlu de salariul restant și accesorii din relația de muncă, precum și 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

3. Astfel, în baza hotărârii nominalizate au fost eliberate două titluri executorii, executarea cărora a fost pusă în seama executorului judecătoresc Bezede Vladimir.

4. În cadrul procesului de executare, executorul Bezede Vladimir a constatat că debitorul SA „Semințe-Agro", a intrat în procedura de insolvabilitate la 21 noiembrie 2014, iar prin încheierile sale, a transmis administratorului procesului de insolvabilitate al SA „Semințe-Agro" - Zaporojan Corina, titlurile de executare pentru executare, însă până în prezent, hotărârea judecătorească nominalizată supra nu a fost executată.

5. Reclamantul consideră că neexecutarea hotărârii judecătorești, se datorează comportamentului debitorului executării, executorului judecătoresc și administratorului procesului de insolvabilitate, comportament ce se exprimă prin pasivitate, lipsă îndelungată de reacții, amânări nejustificate și promisiuni neonorate.

6. De asemenea, reclamantul a menționat că, i-a fost încălcat grav dreptul la executarea hotărârii judecătorești într-un termen rezonabil, în prezent, fiind în situația unei neexecutări continue, prin ce sunt cauzate suferințe enorme și prejudiciu moral, deoarece, nu se poate bucura de posibilitatea dispunerii de sumele dispuse spre încasare, care provin din salariu, din perioada activării în cadrul întreprinderii debitoare.

7. În context, reclamantul a menționat că durata de neexecutare constituie până în prezent, peste 9 ani, perioada calculată începând cu data rămânerii definitive a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012.

8. Astfel, prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, îl apreciază în sumă de 150 000 lei, cuantum evaluat, reieșind din jurisprudența CEDO în cazurile similare, mărime aproximativă a căreia este calculată, de 600 euro pentru 12 luni de întârziere și 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere. Estimare recomandată de CSJ în colaborare cu Direcția Agent guvernamental a Ministerului Justiției, în Recomandarea nr.6 Privind satisfacția echitabilă, cuantum pe care îl consideră echitabil și proporțional drepturilor lezate.

Aprecierea primei instanțe:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iulie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Mihail, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

10. La 03 august 2022, prin intermediul serviciului poștal, Sandu Mihail a înaintat cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iulie 2022, iar la 27 aprilie 2023, a fost înregistrat apelul motivat, prin care a fost solicitată casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

11. În motivarea cererii de apel s-a indicat că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, nu au fost elucidate pe deplin, iar ca urmare, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei și normele de drept material și procedural au fost încălcate și aplicate eronat.

12. Astfel, reiterând circumstanțele cu privire la apariția dreptului de încasare a sumei din contul SA „Semințe-Agro” și, respectiv, acțiunile executorului judecătoresc Bezede Vladimir, care au dus la înaintarea titlurilor executorii către administratorul procesului de insolvabilitate al SA „Semințe-Agro” - Zaporojan Corina, apelantul a menționat că până în prezent, hotărârea judecătorească nu a fost executată.

13. Suplimentar, apelantul a remarcat faptul că instanța de judecată a elucidat circumstanțele pricinii într-un mod formal, rezumativ, apreciind într-un mod general cumulativ autoritățile publice implicate în procedura de executare, omițând a se expune asupra rolului fiecărei autorități în parte, în special în privința executorului judecătoresc Vladimir Bezede, care a intentat procedura de executare la 10 mai 2012 pe care a transmis-o pentru executare administratorului insolvabilității SA ”Semințe-Agro” la 21 noiembrie 2014, însă în perioada 10 mai 2012 – 21 noiembrie 2014, nu a întreprins absolut nici o acțiune în vederea executării titlului executoriu emis de Judecătoria Căușeni.

14. De asemenea, apelantul a considerat eronată concluzia instanței de fond, că nu ar fi fost depistate carențe în perioada de executare a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012, or, datorită inacțiunilor executorului judecătoresc, s-a ajuns la supra îndatorarea SA ”Semințe-Agro” în privința căreia nu a fost aplicată nici o măsură de restricție.

15. Mai mult, apelantul consideră că mecanismele juridice existente/asigurate de stat sunt insuficiente și nu asigură garanția creditorului la executarea unei hotărâri, ce se explică prin neasigurarea unei proceduri de executare într-un termen rezonabil.

16. La 15 noiembrie 2023, apelantul a înaintat un supliment la cererea de apel, în care a elucidat aspecte cu privire la înrăutățirea sănătății din cauza condițiilor de muncă în cadrul SA ”Semințe-Agro” și, respectiv, necesitatea încasării sumelor solicitate în acțiune, pentru recuperarea sa.

Termenul legal de declarare a apelului:

17. În conformitate cu prevederile art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

18. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 06 iulie 2022, iar cererea de apel a lui Sandu Mihail a fost depusă la 03 august 2022, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

19. Apelantul Sandu Mihail, a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea cererii cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

20. Reprezentantul intimatului Ministerului Justiției al RM, nu s-a prezentat la ședința de judecată dar a solicitat prin referință, examinarea cauzei în lipsă.

21. Reprezentantul intervenientului accesoriu SA „Semințe-Agro” (în proces de insolvabilitate), precum și administratorul procesului de insolvabilitate Zaporojan Corina și executorul judecătoresc Bezede Vladimir, nu s-au prezentat la ședința de judecată, deși procedura de citare legală pentru examinarea cauzei în ordine de apel, a fost respectată.

22. Colegiul civil reține că, potrivit art.379 alin.(1) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată**.**

Aprecierea instanței de apel:

23. Ascultând explicațiile părții prezente în proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond în raport cu materialele cauzei și prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil ajunge la concluzia că apelul declarat urmează a fi respins din următoarele considerente.

24. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

25. De asemenea, conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

26. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

27. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

28. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

29. Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

30. Instanța de apel mai menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

31. În esență, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012, s-a încasat de la SA „Semințe-Agro” în beneficiul lui Sandu Mihail salariul pentru perioada 01 ianuarie 2011 - 16 octombrie 2011 în mărime de 50 621, 68 lei, plata pentru fiecare zi de întârziere a salariului în mărime de 5 568 lei (0,1 la sută din suma neplătită în termen), indexarea obligatorie a salariului în mărime de 8 200, 71 lei, îndemnizația de concediere în legătură cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate pentru prima lună în mărime de 18 576 lei, plata pentru fiecare zi de întârziere la plata indemnizației în mărime de 1 430 lei, salariul mediu lunar pentru a doua lună

de la concediere în sumă de 4 127, 30 lei, suma neplătită în termen în mărime de 194 lei, salariul mediu lunar pentru a treia lună de la concediere în legătură cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate în sumă de 4 127, 30 lei, din motiv că, fiind înregistrat în calitate de șomer nu a fost plasat în cîmpul muncii, plata pentru fiecare zi de întârziere la plata indemnizației de concediere în legătură cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate pentru a treia lună, în mărime de 66 lei (0,1 la sută din suma neplătită în termen) și prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

32. În temeiul documentului executoriu eliberat de Judecătoria Căușeni, executorul judecătoresc Vladimir Bezede a intentat la 10 mai 2012, procedura de executare, iar prin încheierea din 21 noiembrie 2014, executorul judecătoresc a dispus de a transmite administratorului insolvabilității SA „Semințe-Agro" - Zaporojan Corina, titlul executoriu emis de Judecătoria Căușeni, pentru executare.

33. Astfel, invocând că până în prezent, hotărârea Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012 nu a fost executată, Sandu Mihail a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral în sumă de 150 000 lei și a prejudiciului material în sumă de 102 910, 99 lei.

34. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 06 iulie 2022, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Mihail.

35. În materie de drept, instanța de apel menționează că potrivit art.6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

36. Conform prevederilor art.2 alin.(1) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de

judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

37. În conformitate cu art.2, alin.(6) din Lege, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

38. Totodată, conform art.4 alin.(1) și (2) al aceleiași Legi, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, prezintă Ministerului Finanțelor un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

39. Prin prisma jurisprudenței CEDO, la examinarea cererilor cu privire la încălcarea termenului de examinare/executare în termen, aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi realizată după anumite criterii de apreciere, cum sânt: complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

40. De asemenea, conform art. 70 Cod de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul părților în procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc. Executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acțiunile necesare în vederea

executării hotărârii judecătorești. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acțiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăși 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amânării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilității executorului judecătoresc de a acționa din motive ce nu depind de voința sa, precum și în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor.

41. La caz, precum reiese din circumstanțele cauzei, se constată că, într-adevăr, hotărârea Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012 nu a fost executată.

42. Totodată, instanța de apel remarcă că, dreptul de acces la justiție nu este absolut (cauza Golder vs Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord; Waite și Kennedy vs Germania), or, prin natura sa Curtea Europeană pentru Drepturile Omului reclamă o reglementare din partea statului și impune examinarea situației dacă aceste limitele impuse nu restrâng accesul oferit individului într-o asemenea manieră încât să aducă atingere chiar substanței dreptului. O asemenea limitare nu este conformă cu art. 6 alin.(1) din Convenție decât în măsura în care ea vizează un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

43. Procesul civil fiind reglementat de principiul disponibilității, statul nu este obligat să execute (*ex officio*) hotărârile judecătorești. Singura obligație ce revine statului, este aceea de a crea și de a pune la dispoziția creditorului un sistem judiciar capabil să-l ajute la executarea creanței sale și răspunderea statului conform art.6 alin. (1) din Convenție survine atunci când autoritățile sunt obligate să acționeze în executarea unei decizii judiciare și omit să o facă.

44. La caz, făcând o apreciere a circumstanțelor de fapt și de drept relevante speței, instanța de apel reține că în acțiunile executorului judecătoresc nu s-a constatat tergiversarea executării hotărârii judecătorești, și respectiv existența încălcărilor de procedură care ar fi imputabile autorității investite cu executarea hotărârii judecătorești, or, întru asigurarea executării documentului executoriu, executorul judecătoresc Bezede Vladimir a întreprins măsurile de asigurare corespunzătoare și a manifestat diligență față de obligațiile sale, întreprinzând toate acțiunile necesare executării documentului executoriu.

45. Astfel, executorul judecătoresc a primit spre executare documentul executoriu la data depunerii acestuia de către creditor și a întreprins acțiunile necesare executării:

- Prin încheierea nr.009-2861/12 din 10 mai 2012 a fost intentată procedura de executare în temeiul titlului executoriu nr. nr.2-1667/12 din 31 ianuarie 2012 emis de Judecătoria Căușeni privind încasarea sumelor de la SA „Semințe Agro” în beneficiul lui Sandu Mihail, cu acordarea termenului de 15 zile pentru executare și stabilirea dății de 04 iunie 2012 la care părțile au fost obligate să se prezinte pentru

a li se comunica drepturile și obligațiile lor, inclusiv posibilitatea de conciliere sau, după caz, de determinare a modalității de executare și/sau a consecutivității de urmărire a bunurilor debitorului;

- În scopul asigurării executării prin încheierile în scopul asigurării executării a fost aplicat sechestru la conturile bancare ale debitorului, însă mijloace bănești nu au fost depistate;

- Au fost aplicate interdicții la Camera înregistrării de Stat, Inspectoratul Fiscal de Stat of. Căușeni de a nu deschide conturi bancare noi, interdicții la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, ÎS ”Cadastru”, însă nu au fost depistate bunuri imobile sau mobile ce ar putea fi urmărite.

46. Mai mult ca atât, instanța de apel reține executorul judecătoresc Bezede Vladimir a fost în imposibilitate de a întreprinde alte acțiuni decât transmiterea prin încheierea nr.009-2860/12 din 21 noiembrie 2014, a titlului executoriu nr.2-1667/12 din 31 ianuarie 2012 emis de Judecătoria Căușeni, către administratorul autorizat - Zaporojan Corina pentru executarea hotărârii Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012, conform competenței, în condițiile în care conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2014, s-a dispus intentarea imediată a procedurii de faliment și dizolvarea SA „Semințe Agro” cu desemnarea Corinei Zaporojan în calitate de administrator al procesului de insolvabilitate a SA „Semințe Agro”.

47. În aceiași ordine de idei, instanța de apel consideră neîntemeiate argumentele și cerințele apelantului Sandu Mihail privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 31 ianuarie 2012, prin prisma inacțiunilor administratorului de insolvabilitate a SA „Semințe Agro”, or, reieșind din datele cuprinse în conținutul raportului motivat, potrivit tabelului definitiv consolidat al creanțelor, prezentat de administratorul autorizat - Natalia Gîrleanu, creanța lui Sandu Mihail în sumă de 102 911 lei a fost validată cu rangul II, respectiv, reclamantul/apelant nu poate invoca neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, întrucât de către instanța de insolvabilitate au fost validate creanțele pe care le deține față de patrimoniul SA „Semințe - Agro”.

48. Totodată, potrivit art.43 alin. (3) din Legea Insolvabilității nr. 149/2012, creanțele chirografare se execută conform rangului acestora. Creanțele următorului rang se execută numai după executarea în totalitate a creanțelor rangului precedent. În caz de insuficiență a masei debitoare, distribuirea bunurilor în cadrul aceluiași rang se efectuează proporțional.

49. De asemenea, în cadrul procesului de insolvabilitate, din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolvabilitate, iar ulterior, creanțele chirografare, conform rangurilor menționate supra. Creditorii garantați

validați în cadrul procesului sunt îndreptățiți la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

50. Conform Tabelului definitiv consolidat actualizat al tuturor creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului SA „Semințe-Agro”, reclamantul/apelant a fost poziționat cu numărul de ordine ”31” din rangul II ”creanțe chirografare”, care este precedat de rangul I ”creditori garantați” din care face parte BC ”Banca Socială” SA cu suma creanței în valoare de 51 738 969 lei din care a fost executată doar parțial.

51. Respectiv, creanțele următorului rang din care face parte și creanța reclamantului, se va executa numai după executarea în totalitate a creanțelor rangului I.

52. În asemenea circumstanțe și prin prisma raporturilor motivate prezentate în acest sens, este de reținut că autoritățile responsabile de executarea hotărârii judecătorești au întreprins toate măsurile care puteau a fi în mod rațional întreprinse pentru a executarea documentul executoriu vizat.

53. Reieșind din circumstanțele elucidate supra și în temeiul art. 5 alin.(3) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel consideră că prima instanță întemeiat a respins pretențiile înaintate de Sandu Mihail privind încasarea prejudiciului moral în urma încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

54. Tot aici, instanța de apel consideră întemeiată concluzia instanței de fond și respectiv neîntemeiate pretențiile reclamantului/apelant Sandu Mihail, privind încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material, or, conform jurisprudenței Curții Europene, responsabilitatea statului pentru executarea unei hotărâri pronunțate împotriva unui privat nu se extinde mai departe decât până la implicarea organelor de stat în procedurile de executare (cauza Shestakov vs Russia), iar sarcina autorităților naționale în asemenea cauze este de a pune la dispoziția creditorului un mecanism (organele de executare, executori judecătorești), dar nu de a se substitui debitorul și a achita sumele adjudecate în hotărârea judecătorească.

55. În acest sens, instanța de apel reține că în speță, purtătorul obligației pecuniare față de Sandu Mihail este debitorul SA „Semințe-Agro”, în calitate de acționari ai căruia figurează SA „Automaș-Agro”, SRL „Cenar” și 3 490 persoane fizice, și nu Ministerul Justiției, or, încasarea datoriei solicitate în prezenta speță, din contul statului Republica Moldova prin schimbarea debitorului este inadmisibilă.

56. În aceiași ordine de idei, Colegiul civil menționează că potrivit jurisprudenței CEDO, statul poate răspunde pentru o datorie neexecutată de un privat doar dacă nu a depus o diligență întru asigurarea executării. Nerecuperarea unei datorii, din cauza că debitorul nu posedă bunuri, nu poate imputată statului

pârât, decât în măsura în care această omisiune este imputabilă autorităților naționale. (Polacik vs Slovacia)

57. Instanța de apel consideră irelevante argumentele apelantului cu privire la faptul că neexecutarea hotărârii judecătorești a fost condiționată de comportamentul executorului judecătoresc și a administratorului insolvabilității debitorului, or, la caz se constată că neexecutarea hotărârii judecătorești s-a datoria supra îndatorării debitorului SA „Semințe-Agro" față de mai mulți creditori, fapt care a dus la declanșarea procedurii de insolvabilitate și într-un final a condiționat lichidarea debitorului.

58. Suplimentar, Colegiul civil consideră declarative argumentele apelantului cu privire la condițiile de muncă în cadrul SA „Semințe-Agro" și înrăutățirea stării sale de sănătate, or, pe lângă faptul că acestea nu țin de obiectul litigiului prezent – constatarea încălcării executării în termen a hotărârii și încasarea prejudiciului moral/material, instanța de apel menționează că expunerile apelantului nu au un suport legal și probatoriu.

59. Colegiul civil menționează că potrivit art. 372 alin. (1) din Cod, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

60. Nu în ultimul rând, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

61. În acest sens, Colegiul civil menționează că din argumentele apelantei nu se desprinde o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile sale legale, or, apelul declarat, nu conține probe sau argumente noi, în urma cărora s-ar constata temeinicia cerințelor și ca consecință netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, circumstanțele de fapt și normele de drept, fiind elucidate de prima instanță și le-a fost dată apreciere corectă.

62. De asemenea, în opinia Colegiului civil, prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-

și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

63. Colegiul civil remarcă faptul că în urma pronunțării asupra tuturor aspectelor juridice și făcând trimitere, atât la probele administrate, cât și dispozițiile legale aplicabile la caz, soluția dată de instanța de fond este corectă.

64. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că "...art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...", consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

65. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererea de apel este nefondată, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

66. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. art. 389, 390 CPC, Colegiul Civil, -

d e c i d e

Se respinge apelul declarat de Sandu Mihail.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iulie 2022 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sandu Mihail împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Executorul judecătoresc Bezede Vladimir, Administratorul procesului de insolvabilitate SA „Semințe-Agro" Gîărleanu Natalia, ÎI „Zaporojan Corina", cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, de la data comunicării deciziei, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Secrieru Ion
Judecătorul:
Judecătorii: Anton Marina

Cotorobai Vitalie